

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti 2.— Din, do 100 vrt 2.50 Din, večji inserati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Italija zopet rovari proti naši državi

Albanija naj postane italijanska kolonija

Zanimiva izjava inozemskega diplomata. — Carinska unija z Albanijo je za Italijo samo preteza, da utrdi svoj položaj na pram Jugoslaviji.

— Beograd, 5. aprila. Včerajšnja vest, da je albanska vlada že preklcala zaporo meje v Ohridskem okrožju, še ni potrjena. Odgovor albanske vlade na protest našega poslanika še ni došel. Naša vlada se zaenkrat še ni odločila za nove ukrepe, ker hoče počakati, kako se bodo dogodki razvijali. Poslaniki v Londonu, Parizu, Berlinu, Pragi in Bukarešti so dobili od zunanjega ministrstva v tej zadevi točna navodila. Tukajšnji diplomatski krogi še vedno z največjo pozornostjo zasledujejo dogodke. Eden izmed tukajšnjih inozemskih diplomatskih zastopnikov je izjavil po najnovejši provokacije Albanije sledeče:

Albanska vlada je odredila zaporo meje na pram Jugoslaviji na Mussolinijevo zahtevo. To je razvidno že iz dejstva, da so iz Rima že mnogo prej napovedovali ta ukrep albanske vlade. S povečanjem napetosti med Jugoslavijo in Albanijo se nudi Italiji prilika, da nastopi v zaščito albanskih interesov in si na ta način pridobi večje simpatije albanskih nacionalističnih krogov, ki so se začeli v zadnjem času upirati italofilski politiki Ahmeda bega Zogu. To pa gre tudi v prilog italijanski zahtevi glede carinske unije z Albanijo.

Glede albansko-italijanske carinske unije je imeniten diplomat naglasil, da bi prinašala Italiji koristi, pa tudi škodo. Italija je največji uvoznik in se steka polovica albanskih državnih dohodkov iz carine na uvoz italijanskega blaga. Če pride do carinske unije, bo ta dohodek odpadel in Italija bo primorana kriti vsled tega nastali deficit.

Italija bo to seveda storila proti primernim koncesijam. Ves načrt pa gre za to, da postane Albanija v par letih v političnem in gospodarskem oziru navadna italijanska kolonija. Glede koristi je torej za Italijo carinska unija zelo dvomljiva.

Kljub temu pa Italija želi in zahteva z Albanijo carinsko unijo, ker bi na ta način lahko poostila svoj carinski kordon na jugoslovanski in grški meji. To bi v veliki meri utrdilo italijansko pozicijo na pram Jugoslaviji. Ni dvoma, da bi vršili carinsko službo na albansko-jugoslovanski meji izključno le italijanski oficirji in vojakji. Na ta način bi Italija dobila več sto kilometrov novih mej ki so z vojaško strategičnega stališča za Italijo mnogo ugodnejše kakor pa one v Sloveniji. Italija bi Albanijo spremenila v močno vojaško bazo in bi tako lahko še mnogo bolj ogrozila Jugoslavijo.

Sodeč po raznih znakih, so italijanski agenti že pokrenili novo akcijo bolgarskih komitov in albanskih kačakov ter začeli širiti albansko iredento na jugoslovanskem ozemlju. Sodin pa, da se je italijanska diplomacija tokrat nekoliko premagala. S tem so Italijani prezagodili izdali svoje načrte in jugoslovanska diplomacija bo, če je le količjak spretna, z lahkoto odšla ta najnovejši italijanski napad.

Ker bi pa napetost med Albanijo in Jugoslavijo, odnosno Italijo predstavljala veliko nevarnost za evropski mir, je treba v bližnjih dneh pričakovati eno ali več akcij velesil v Rimu in Tirani.

Vukičević snuje novo hrvatsko stranko

Da pritegne Hrvate na svojo stran, bi Vukičević rad ustanovil novo hrvatsko stranko. — Stranka je mišljena kot afont proti KDK.

— Beograd, 5. aprila. Zavedajoč se, da predstavlja KDK tako veliko in močno parlamentarno formacijo, da brez nje in preko nje ni mogoče reševati velikih državnih problemov, ki so na dnevnem redu, je g. Vukičević pokrenil akcijo, da bi ustanovil kot protitež KDK novo hrvatsko stranko. Kakor se doznavala, dela na tem že mesec dni. Po informacijah dobro poučenih krogov naj bi tvorile novo stranko vse hrvatske skupine, ki niso v taboru KDK, to so Hrvatska pučka stranka (klerikalci), bivša Hrvatska zajednica, Stranka prava, disidenti HSS in hrvatski demokrati, ki so že ali ki še bodo izstopili iz demokratske stranke. Vse te stranke skupaj naj bi tvorile novo stranko, ki bi se imenovala Hrvatska meščanska stranka.

V svrhu izvedbe tega načrta je sestavljen poseben odbor, v katerem so zastopniki omenjenih strank in sicer za HPS dr. Šimrak in Barič, za HZ dr. Miškulin, dr. Barac in dr. Spanić za stranko prava dr. Prebeg, dr. Karlovič in direktor katoliške banke Franjo Hrustić, voditelj frankovačkih separatistov. Bosno in Hercegovino zastopajo v tem odboru bivši narodni poslanec dr. Luka Čabrijčić in Kerubin Segvič. Izmed uglednejših pristašev demokratske stranke iz Hrvatske pa so v odboru dr. Jančičević, dr. Herzog, dr. Njemčić in dr. Belin, ki pa še čakajo, da dobi akcija konkretnije oblike.

Odbor ima svoj sedež v Zagrebu in ima predvsem nalogo, da zbere vse, kar je proti g. Radiću in Pribičeviću in da tako ustvari fronto proti KDK. Hrvatski klerikalci so sicer nekaj časa oklevali, na priporočilo dr. Korošca so se pa sedaj z navdušenjem oprijeli te najnovejše rešilne bilke g. Vukičevića in njegovih zaveznikov. Glavni akter nove stranke je bosanski Hrvat dr. Sunarić, ki se je te dni mudil v Beogradu, kjer je imel dolgotrajna posvetovanja z g. Vukičevićem in njegovimi zavezniki. Svoji je Sunarić odpotoval v Zagreb, kjer bi se imel vršiti čez praznike tajni sestanek omenjenega odbora, ki naj bi definitivno sklepal o programu nove

stranke in o sklicanju ustanovnega kongresa.

G. Vukičević si zlasti prizadeva, da bi pridobil za to akcijo tudi hrvatske federaliste okrog dr. Trumbića. G. Vukičević računa s tem, da bi se nova stranka ob sodelovanju dr. Trumbića znatno utrdila in dobila zaslobo tudi v širših slojih. Čim bi bila nova stranka formalno ustanovljena, bi g. Vukičević izvedel rekonstrukcijo vlade in pritegnil v vlado predstavnike te stranke kot zastopnike Hrvatov, s čimer bi njegov režim izgubil dosedajšnjo hegemonistično značaj. Ta vlada bi nato rešila vprašanje posojila, na kar bi zahtevala volilni mandat.

Državni podtajnik v finančnem ministrstvu

— Beograd, 5. aprila. Danes opoldne je bil g. Vukičević sprejet v avdienci na dvor. Pri tej priliki je kralj podpisal ukaz, s katerim je imenovan za državnega podtajnika v ministrstvu financ generalni direktor neposrednih davkov g. dr. Dušan Letica. Novoimenovani podtajnik je takoj nato v vladnem predsedstvu zaprisegel. Čeravno se je zadnje dni mnogo govorilo o imenovanju državnega podtajnika v finančnem ministrstvu, je to imenovanje politične kroge vendarle presenetilo, ker se je splošno pričakovalo, da bo imenovan na to mesto kak parlamentarec. Imenovanje ne-parlamentarca je vzbudilo v vseh krogih mnogo komentarjev.

LJUBA NEŠIĆ POROČA

— Beograd, 5. aprila. Danes dopoldne je naš poslanik v Sofiji g. Ljuba Nešić obširno poročal ministrskemu predsedniku o položaju na Bolgarskem v zvezi z zaporo albanske meje. Popoldne se ponovno sestane z zastopnikom zunanjega ministra dr. Šumenkovića.

VODE V ITALIJI PADAJO

— Rim, 5. aprila. Ko je včeraj naraščajoči pad dosegel višek, je pričela voda zopet padati. Tudi z drugih krajev severne Italije, kjer so reke prestopile bregove, prihajajo poročila, da voda povsod pada.

Kako rešuje dr. Gosar stanovanjsko vprašanje?

Kdo je kriv državne socialne politike? — Iz Pavla je postal Savel. — Dr. Gosar hoče na vsak način zvaliti skrb za brezstanovanjce izključno na občine.

Današnji »Slovenec« prinaša obširno izjavo bivšega ministra socialne politike dr. Gosarja, kako si zamišlja odpravo, oziroma ublažitev stanovanjske bede. Iz izjavi dr. Gosarja, ki se smatra in še vedno pravi za voditelja slovenskih krščanskih socialcev, se jasno vidi, zakaj je prišlo pod njegovim ministromenjem do likvidiranja državne socialne politike. Dr. Gosarjeva izjava o stanovanjskem vprašanju nam potrjuje trditve, da se likvidacija državne socialne politike od začetka lanskega leta ni vršila zato, ker se je izvajal na dr. Gosarja kakšen pritisk, ampak zato, ker se je miselnost dr. Gosarja prav močno izpremenila in ne kaže kljub njegovemu navidez-nemu krščanskemu socializmu nobenega pravega čuta za ponižane in razžaljene.

O predlogih dr. Gosarja, po katerih naj bi se vsa skrb za odpravo stanovanjske bede prevalila od države na občine, smo že pred dnevi poročali in tudi opozorili na njihove pomanjkljivosti. Zanimivo je, da dr. Gosar v zagovoru teh svojih predlogov sam priznava, da so logična posledica dosedanje državne stanovanjske politike, ki se je vodila pod njegovim vodstvom in ki je edina kriva neznozne stanovanjske bede. Dr. Gosar pravi, da je bil njegov cilj vedno svoboda glede oddaje in najemanja stanovanj, prav nič pa ne upošteva dejstva, da je svobodna oddaja stanovanj mogoča brez kvartirnih posledic za najemnike le tedaj, ako je stanovanj dovolj na razpolago. Tega pa še ni in še dolgo ne bo po nemali krivdi dr. Gosarja, ki je celo lani s tolikim pompom napovedano stanovanjsko akcijo iz sredstev fonda za brezposelne izvedel tako birokratsko, da doslej s tem denarjem menda ni bila sezidana še nobena delavska hišica. Dr. Gosar se pri tem sklicuje na star argument, da bi odprava nepremakljivosti stanovanjskih najemnikov pospešila gradbeno akcijo, menda pa sam ni mislil pri tem, da bi naš tisti deložiranci, ki bi jim bila po njegovih predlogih odložena deložacija za poldrug mesec, ne mogli pospešiti stanovanjsko gradbeno akcijo, vsaj privatno ne.

Dr. Gosar pravi, da močno pretirava, kdor trdi, da bo samo v Ljubljani po več sto ali celo tisoč strank deložiranih. Dr. Gosar si gotovo ni preskrbel statističnih podatkov o položaju stanovanjskih najemnikov, čeprav bi to lahko storil še kot aktivni minister, vsekakor pa pozabljiva, da se je sicer v Ljubljani v mnogih primerih dosegel sporazum med hišnimi lastniki in stanovanjskimi najemniki pod izrednimi pogoji, a le za dobo treh mesecev in da stanovanjska mizerija 1. avgusta ne bo dosti manjša kakor 1. maja, in tudi 1. novembra ne. Zato je dr. Gosarjev račun, ki računa le »z razmeroma majhnim številom strank, ki bi ostale 1. maja brez stanovanja, povsem napačen, tem bolj, ker bi se po njegovem predlogu mogla deložacija odložiti samo tedaj za 3 mesece, če bi se hotela občina obvezati, da preskrbi deložiranci stranki stanovanje. Te obveznosti pa od občin nihče ne more izsiliti, ker je obseg njihovih finančnih možnosti omejen in bo postal še ožji.

Za dr. Gosarjevo stališče je sploh značilno, kar smo že uvodoma poudarili, da bi bilo po njegovem prepričanju veliko bolj umestno, ako bi se zahteve javnosti obra-

čale predvsem na občino in šele v drugi vrsti na državo. In dr. Gosar je bil nositelj kandidatne liste SLS pri občinskih volitvah v Ljubljani! Dr. Gosar bi brzkone rad na ta način odvrnil odgovornost države za stanovanjsko bedo, ki tudi pod njegovim ministromenjem ni stvarno za neno odpravo ničesar storila. Kaj pa bi bilo, če bi se občina postavila na stališče, da naj državna uprava skrbi za svoje ljudi, občina pa za svoje, ter bi odgovajala v svojih hišah stanovanja vsem državnim uslužbencem, da bi tako prisilila državo graditi stanovanja? Mi sicer iz socialnih ozirov ne zagovarjamo tega, ker vemo, da bi državna uprava sprito miselnosti ministrov dr. Gosarjeve vrste, pustila svoje uslužbence raje na cesti poginiti, toda socialnog dr. Gosar bo morda vendarle priznal, da ima država kot delodajalec skrbeti vsaj za svoje uslužbence tem bolj, ker še ničesar v tem pogledu ni storila, in da se pač od občine ne more vsega zahtevati. Višek dosega dr. Gosar seveda v trditvi, da da je proglašanje stanovanjske politike, oziroma stanovanjske zaščite za zadevo državne socialne politike najpriljubnejši predmet za demagogijo med siromašnimi sloji po mestih in industrijskih krajih.

Menda bi dr. Gosar priznal, da bi bila »demagogija« popolnoma nemogoča, da bi ne bila nobena akcija proti vladi mogoča, ako bi bilo stanovanj dovolj in stanovanjske razmere zadovoljive. Ali ne spada n. pr. tudi skrb za narodno zdravje pod pristojnost državne uprave? In stanovanjska beda je v najtesnejši zvezi s higijeno. In zakaj naj bi ne bila stanovanjska zaščita zadeva državne socialne politike? Kako pa je v drugih državah?

Saj je res, da niso razmere v vseh občinah enake. Zato bi bilo prav, da se da občinam možnost večje iniciativnosti in samostojnosti, toda nikakor ne v tem smislu, da se jim prepusti popolna odgovornost za odpravo stanovanjske bede, kakor hoče to dr. Gosar. Naj se da občinam pravica pobirati od najemnikov preko zlate paritete davek za zidavo novih stanovanjskih hiš, pa se bo potem lahko od njih tudi več zahtevalo. Edino to bi imelo kak praktičen pomen.

Trditve dr. Gosarja, da sedanjih stanovanjskih odgovorov ni smatrati za resne, ker gre v največ primerih le za zamenjavo stanovanj, pa dokazuje, da on dejanskih razmer ne pozna. Ali ve, kako so v Ljubljani ljudje zamenjavali stanovanja? Obetalni so posamezniki po par sto hišnih gospodarjev, ki so odgovorili stanovanja, pa niso nikjer nič dobili. In če zagovarja dr. Gosar pravilnost svoje stanovanjske politike s trditvijo, da so ga najemniki, ki imajo pravico do zaščite, pred 1. novembrom lanskega leta rotli, naj ne podaljša stanovanjskega zakona, moramo reči, da so bili to brzkone le tisti najemniki, ki so bili gmotno dovolj dobro situirani, da bi lahko preplačali stanovanja drugih zaščitenih najemnikov, in ki prav zaradi tega niso potrebovali zaščite.

S takimi dokazi dr. Gosar ne bo dokazal potrebe odprave zaščite stanovanjskih najemnikov, ampak samo to, da se je likvidacija državne socialne politike res vršila po njegovih intencijah. Reči moramo, da smo zelo radovedni, kaj pravijo k naziranjem dr. Gosarja ostali slovenski krščanski »socialogi«.

Partizanstvo tudi v gospodarstvu

Zagrebska trgovska zbornica je sklicala važno gospodarsko konferenco, ki jo pa hoče hegemonistični režim izrabiti v politične namene.

— Zagreb, 5. aprila. Na velikonočni ponedeljek bi se imela vršiti tukaj velika konferenca zastopnikov gospodarskih krogov iz Hrvatske in Slovenije. Inicijativno za to konferenco je dal predsednik zagrebske trgovske zbornice g. Arko. Konferenca je imela prvotni namen, da ugotovi splošno gospodarsko stanje in znova povdari zahteve gospodarskih krogov glede vladne gospodarske politike. Zato so bili na konferenco povabljeni tudi nekateri ministri.

Vukičevićevci so smatrali to za ugodno priliko, da pridejo v stike s hrvatskimi gospodarskimi krogi in da jih skušajo pridobiti za politiko vlade. Zato je bilo sklenjeno, da se udeležijo konference šest ministrov in sicer finančni minister dr. Marković, notranji minister dr. Korošec, minister trgovine dr. Spaho, minister za poljedelstvo dr. Stan-ković, minister agrarne reforme dr. Mijović

in minister za javna dela Pera Marković. Razum tega namerava vlada delegirati na to konferenco več radikalnih poslancev, ki naj bi skrbeli, da bi na konferenci prevladovalo razpoloženje za vlado.

To partizansko izkoriščanje povsem gospodarske prireditve je vzbudilo med hrvatskimi gospodarskimi krogi veliko ogorčenje. Več organizacij je raditega tekot zadnjih dni odpovedalo udeležbo na tej konferenci, tako med drugimi zveza hotelirjev in zadruga gostilničarjev. Nekateri gospodarski krogi pa so pokrenili tudi akcijo, da se konferenca sploh odpove.

V zvezi s to konferenco je tudi prihod dr. Sunarića in bivšega demokratskega ministra dr. Angelinovića. V političnih krogih z velikim zanimanjem pričakujejo potek konference, ker vse kaže, da prinese vladi velik fiasco.

Vabilo na redni občni zbor

V smislu § 14. družbenih pravil se sklicuje

redni občni zbor

delniške družbe »Narodne tiskarne« v Ljubljani — na dan 19. aprila 1928 ob 11. uri v uredniške prostore, Knafljeva ulica 5

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega odbora o poslovnem letu 1927 in predložitev bilance za dan 31. decembra 1927.
2. Predlogi upravnega odbora glede porabe čistega dobička l. 1927.
3. Volitev pregledovalnega odbora.
4. Slučajnosti.

Opomba. § 16 družbenih pravil: Kdor hoče na občnem zboru glasovati, mora svojo delnico s kuponi in, če se glasi na imetnika, tudi s talonom vsaj pet dni pred občnim zborom položiti v družbino blagajnico.

Upravni odbor Narodne tiskarne

Iz ljubljanske kronike

Zopet lizol. — Razne tatvine.

V Ljubljansko javno bolnico so snoči okoli 17.30 z rešilnim avtom prepeljali 23-letno Pavlo Zefran, rojeno v Slavoniji, stanujočo pri starših na Selu. Včeraj popoldne se je sprla s svojo materjo. Vsa razburjena je pobegnila iz sobe. Seboj je vzela nekaj lizola, ki ga je zila v steklenico, kjer je bilo ¼ l dalmatince. Tekočino je nato zadaj za hišo z vsvo naglico popila. Kmalu se je vrnila v sobo ter se začela valjati po tleh, obenem je pa tožila, da čuti grozne bolečine v želodcu. Pravila je venomer:

— Pila sem lizol, lizol!
Mati je obvestila reševalno postajo, ki je takoj z rešilnim avtom odpeljala Pavlo v bolnico, kjer so ji izprali želodec. Sedaj je že izven vsake nevarnosti.

Zadnje dni pred Velikonočnimi prazniki se silno množijo razne tatvine. Žeparji so si izbrali Vodnikov trg, kjer vlada sedaj pravo vrvenje. Tu skušajo žeparji gospodinjim in drugim izmikati denarnice. Trgovci iz Rakitne pri Borovnici Janez Merlak se je včeraj na tržni dan pomudil na Vodnikovem trgu. Okoli 10. dopoldne je naenkrat opazil, da mu je izginila črna usnjena denarnica, v kateri je bilo 1200 Din gotovine. Žepar je brez sledu izginil v gube. Danes je bila aretirana Elizabeta Petauer, ker je osumljena, da je neki kmetici izmaknila 200 Din gotovine na Cankarjevem nabrežju.

Mehanik Fran Florjančič je prijavil policiji, da mu je nekdo ukradel 2 magneta, vredna nad 1000 Din.

Tatovi so se spravili celo na salato. Vrtarju Francetu Šarcu v Razlagovi ulici je neznan tat odnesel iz steklene grede za 300 Din zgodnje salate.

Na glavnem kolodvoru sta bila danes aretirana Adolf A. in Martin Z. radi raznih tatvin. Detektivi imajo te dni na Vodnikovem trgu najstrožjo kontrolo, toda žeparji se znaajo pravčasno skriti.

Na glavnem kolodvoru je bila dopoldne aretirana tudi Valentina P., stara 19 let. Je mlado kmečko dekle, ki noče doma delati, temveč se klati okrog in raje postopa. Aretirana je bila radi splošnega suma. Na policiji je cinično priznala:

— Pobegnila sem od doma, ker ne maram staršev, ki me zaničujejo.

AVDIJENCE MINISTROV

— Beograd, 4. aprila. Danes dopoldne so se vršile na dvoru številne resorne avdijske ministrov. Med drugimi so bili v avdienci minister za poljedelstvo dr. Stan-ković, minister narodnega zdravja dr. Popović, notranji minister dr. Korošec, minister za javna dela Pera Marković in ministrski predsednik g. Vukičević.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22.9025, Berlin 13.5825—13.6125 (13.5975), Bruselj 0—9375, Budimpešta 0—9.9335, Curih 1093.5 do 1096.5 (1095), Dunaj 7.9855—8.0155 (8.0005), London 277.09—277.89 (277.49), Newyork 0—56.81, Pariz 222.77—224.77 (223.77), Praga 168.1—168.9 (168.5), Milar 0—300.25.

Effekti: Investicijsko pos. 87 den., Agrarna 57.5 den., Ljubljanska Kreditna 135—135 (135), Praštediona 802.5 den., Kreditni zavod 157—175, Vevče 135 den., Kr. ind. dr. 290 den., Ruše 265—280, Stavnica 56 den., Sešir 125 den.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Dunaj 800.05, Berlin 13.5975, Milar 300.35, London 277.49, Pariz 223.77, Praga 168.50, Curih 10.95.

INOZEMSKA BORZA.
Curih: Beograd 9.13, Dunaj 73.07, Berlin 124.10, Praga 15.89, Milar 27.40, London 25.34, Newyork 518.95.

Naša opera v Subotici in Beogradu

Pomen gostovanja za gledališki ansambl. — Velik uspeh naše opere v Subotici in Beogradu.

Brez dvoma so gostovanja za vsak gledališki ansambl velike važnosti. Že nastopi posameznih umetnikov prinašajo v umetniškem pogledu nove pobude ter značilno prvo vrsteno dogodek za ambijent, v katerega prihajajo. Za goste je preizkušnja njegovih moči pred novim auditorijem v novem okvirju tudi vevaležan moment. On odnaša s seboj pozitivne in negativne rezultate, ki močno vplivajo nanj in na njegovo bodočnost.

Kar velja pri posameznikih, je tem bolj odločilno pri nastopih večjih skupin oziroma pri gostovanjih celotnih ansamblov. Kake važnosti so taki nastopi za naš zavod, dokazujejo se dosedanje turnee v lanski in predlanski sezoni (Sarajevo — Dubrovnik — Split). Po rezultatih teh nastopov je dotlej slabo poznana in malo priznana ljubljanska oper zaslavela kot opasen tekmelec zagrebški operi, ki je dotlej imela primat v državi. Želja, da spozna Zagreb naš zavod natančneje, in ne samo po časopisnih vesteh, je dovela do našega gostovanja v zagrebškem gledališču (9. februarja) »Zaljubljen v tri oranžice«, ki je, kakor znano, izvrstno uspešno. Iz istega vzroka smo dobili tudi povabilo za nastop v Subotici in Beogradu. Prvotno je bila zamišljena daljša turneja Osijek — Subotica — Novi Sad — Beograd. Med tem pa je v Novem Sadu pogorelo gledališče, oslejšala publika pa se pri predprodaji ni odzvala v toliki meri, da bi zagotovila naše gostovanje v svojem mestu. Tako smo se omejili na nastope v Subotici »Martica« in »Fidelio« in v Beogradu »Zaljubljen v tri oranžice« in »Želj«. Da se tudi v onih krajih afirmiramo. To nam je v polni meri uspelo: V Subotici, kjer je po otvoritvi novega gledališkega poslopija (januarja 1927) gostovala le beograjska opera, smo dobili povabilo, naj čim prej in po naši želji ponovimo poset, v Beogradu pa smo v zadnjem hipu dobili ponudbo, naj uprizarimo še »Fidelio«, kar pa nam iz tehničnih razlogov žal ni bilo mogoče.

Simptomatično je, da smo doslej povsod pri našem prvem nastopu morali premagati nekako skepsno, nasko nezaupljivost pri občinstvu. Vselej pa smo koj v začetku zmagnali (n. pr. v Splitu 1. 1926 z »Večnim mornarjem«, v Sarajevu istega leta z »Aidom«). Tako tudi letos v Subotici. Tokrat je prebil led še naš orkester z Ouverturno za »Martico«. Muzikalna in inteligentna, pretežno madžarska publika je takoj konstatirala, da naš orkester prekaša po ubranosti, mehko in discipliniranosti beograjski operni orkester. Zmaga je bila ostalemu ansamblu prav lahka. Hiša, ki pri »Martici« ni bila popolnoma zasedena, češ, kaj nam more pokazati provincijalna Ljubljana, ki nas ni popolnoma zadovoljila niti prestolni Beograd, je bila za »Fidelio« razprodana.

Bacsmegajci. Naplo poroča o »Martici«: »Predstava sama nas je presenetila s svojo lepoto in brezhibnostjo. Oni, ki so ji prisostvovali, so imeli poln večer užitek. O ljubljanski operi vemo, da je ena najboljših v državi. Njen glasbeni ansambl je na temelju stare, resne tradicije s plodnim in napornim delom dosegel zavido višino. S torkovo predstavo nudila nam je ljubljanska opera veliko presenečenje. Tako disciplinirano, precizno ter brezhibno operno predstavo še danes nismo slišali. Če Ouverturna je prinesla orkestru odločilen uspeh. Orkester ljubljanske opere je tako popoln, natančen ter brezhiben od najfinjšega plana do najmočnejšega forta, da ga to usposablja za izvedbo največjih glasbenih del. Viharne ovacije celega večera so v mnogem veljale izvrstnemu orkestru in njegemu izrednemu, sigurnemu dirigentu Nefatu.«

Enako pišejo tudi drugi subotički časopisi. O pevcih se izražajo tudi izredno laskavo ter hvalijo po vrsti vse. Posebej nam je omeniti, da trdi n. pr. o Banovcu, da je eden najboljših tenoristov, ki so jih doslej v Subotici

slišali. Za Betetta pa konstatirajo, da ima v vseh barvah bogat, neizmerno metalen glas, ki spada na najboljšo odre. Posebej omenjajo tudi naš pevski zbor, ki je doslej še vedno vzbudil občudovanje v vsakem mestu, kjer smo gostovali. Po predstavi »Fidelio« poudarja isti madžarski list, da je to »kar nam je nudil moški zbor pod vodstvom Janka in Rusa v pesmi jetnikov, nepozabljen dogodek.« Za celo predstavo konstatira: »Z večjo pobožnostjo, ambicijo ter čistim umetniškim namenom se sploh ni moglo dotakniti tega velikega glasbenega dela, ter se samo na ta način lahko tolmači veliki uspeh tega ansambla.« Zopet se vrača h orkestru, ki ga slavi zaradi dovršene interpretacije velike Leonore, ki da je pod vodstvom dirigenta Polića neodoljivo povlekla za seboj občinstvo.«

Ni čuda, da je ob takih priznanjih deloval tudi naš ansambl z izrednim navdušenjem, k čemur je v precejšnji meri doprinesla prijazna, zelo akustična dvorana (gledališče) zgrajeno v modernem slogu z dvema galerijama in približno 800 sedeži in lep, prostoren oder.

V Beograd smo prispeli v četrtek, na dan predstave. brez običajne dobrodošlice, nekaterim mogoče celo nedobrodošli. Publika pa je sodela drugače in z njo tudi kritika. Omalovaževani naš dramski ansambl, ki je leta 1925 postal žrtve tamošnjih »specijalnih razmer«, je mačevan!

Beograjske »specijalne razmere« so se pojavile le v enem časopisu, v katerem je britni kritik konstatiral, da je opera »Zaljubljen v tri oranžice« akustični darmar, u kome se i muzički obrazovano uho teško može snaći, da je »poslednji izdanak na drvetu muzičkog futurizma« (o Kréneku, o Hába, o Russolu!), daleko od toga, da predstavlja jedno istinski umetničko i lepo deloc. Vendar mora tudi ta kritik priznati »dobru uvežbanost in disciplinu celog ansambla in absoluten uspeh večera.«

Cisto drugače zvené kritike v »Vremenu«. »Politiko« in »Pravdu«. O ansamblu trdi, da je »idealno usavršene«. »koji ozbiljno i saveno radi«. Za upravo trdi Vremec, da je »skromnim finansijskim sredstvi ali ne obično pedantnim i solidnim poslovanjem uspeša, da stvori obiman repertoar i da ga održi na potrebnoj umetničkoj visini u pogledu izvođenja Od Beethovnovog »Fidelija« pa do ruskog modernista Prokofjeva u operi program ušli su i Wagner i Mozart i Verdi i Massenet i mnogi drugi kompozitori svet skega glasa.« Za naš orkester konstatira »Pravda«, da je »neobično agogički i dinamički disciplinovan. Naročito je padala u oči čista intonacija i mekoća duvača (pihalnih instrumentov). Njihovi tromboni zvuče mekano kao klarinetae. Tudi pevski ansambl, balet, dirigent Štrifol so deležni največje pohvale, poudarjena je tudi hitrost, a katero so izvršene scenske spremembe, kar naj si beograjski režiserji vzamejo kot vzor.

Za publiko, ki je goste sicer sprejela navdušeno (hiša je bila razprodana), trdi da ji Prokofjev »nije bio dovoljno blizak i razumljiv«. Beograjski operni repertoar je še preveč konzervativen. Z ozirom na organizacijo in stremeljenja opernega ansambla (kultiviranje posameznih pevcev) se modernejša struja še niso mogle uveljaviti.

»Nema sumnje, da se ljubljanska opera predstavlja prestolnici kao prvoklasna umetnička institucija, a istovremeno i kao neobično smeoni (smeli) pionir najmodernijih muzičkih nastojanja«. (Politika, dr. V. Novak.)

Ta konstatacija in to priznanje je v umetniškem pogledu menda najdragocenejša, kar smo vzeli iz Beograda s seboj. Mogoče pa je naše gostovanje imelo še drugega uspeha? Sodeč po zopetni odsolnosti »merodajnih« pri našem odhodu, ne! Toda mar se mora vse zgoditi »Coram publico«?

M. P.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Originalen samomorilec v Zagrebu. — Izgredi pijanega občinskega uradnika. — Alarmantne vesti o vulkanu v Dalmaciji. — Epilog krvave rodbinske tragedije. — Drzen razbojniški napad. — Prpič zopet v okovih.

Ivan Herendič, 63 let star, rodom iz Zagorja, oženjen brez otrok in stanujoč v Topniški ulici v Zagrebu je pred dnevi izpil stekleničico ocetne kisline in je na posledični naslednji dan v bolnici umrl. Herendičeva koča je še seljska koliba z velikim vrtom. Herendič in njegova žena sta se bavila z vrtnarstvom in s sušenjem mesa. Ko je po samomoru komisija odšla v hišo, je naša žena vso potokčeno in v velikimi modrimi lisami na obrazu. Žena je izpovedala, da jo je mož pretepal. Tako jo je nabunkal tudi dan pred samomorom, ko je prišel popolnoma pijan domov. Bojim se, da me bo zopet pretepal, ko se vrne iz bolnice, je rekla žena, ki je bila malo začudena, ko so ji povedali, da je njen mož med tem v bolnici umrl. Skrbelo jo je le, kdo ga bo pokopal, ko nima denarja, temveč samo nekaj zemlje. Žena je nadalje pripovedovala, da je živela z možem nad 30 let. Na stara leta je Herendič ponorel za neko mlado žensko in se hotel z njo na vsak način oženiti. Najbrž se mu je tudi že mešalo, ker je preveč pil. Vedno je pretepal ženo in kričal, da noče več stare kure, ampak piščančka. Pred meseci si je prerezal žile in je bil na dan samomora zaradi tega zasilan. Ko je prišel s sodnije, je žena prav pošteno premlatila, da je obležala nezavestna na tleh. Nato je telefonično poklical rešilno postajo in izpil večjo količino ocetne kisline. Sel je nato sam rešilnemu vozu naproti. Ko ga je srečal, je rekel vozniku,

da je on izpil strup in naj ga odpelje v bolnico. V bolnici je naslednji dan originalni samomorilec umrl.

Predvčerajšnjim je neki občinski uradnik dejansko napadel višjega uradnika beograjske občine Vitorja Krstića, ko se je ta pripravil, da zapusti pisarno. Občinski uradnik Popović je prišel na magistrat in zahteval od sluga, naj ga pelje k uradniku Čirkoviću. Sluga je videl, da je Popović pijan in ga ni pustil v uradnikovo sobo. Popović je tedaj s silo slugo odrinil in vstopil v Čirkovičovo pisarno ter uradnika narahnil in ozmerjal, ker ni dobil še mesečne plače. Čirković je razgrajala poslal k uradniku Krstiću, ker je ta personalni referent. Krstić je Popoviča sprejel in mu objasn timer, da čaka nad 50 uradnikov na mesečno plačo in jo bo dobil čim bo prekontroliran plačilni spisek. Uradnik si ni dal dopovedati in je prav pošteno ozmerjal Krstića in vso občinsko upravo. Napadel je Krstića tudi dejansko, nakar je ta telefonično poklical na pomoč orožnike. Dva orožnika sta z velikim naporom izvlekla pijanega Popoviča iz pisarne in ga vtaknila v zapor. Popoviča je občinski urad takoj odpustil iz službe.

Iz Splita poročajo, da že nekaj dni vznemirja prebivalstvo Sinja in okolice alarmantna vest, da se nahaja vulkan na ozemlju premogok. Raduša pri Sinju. Na tem ozemlju uhaja na nekaterih



Nogavice iz prave ali umetne svile

Vsaka dama ve, koliko veljajo njene nogavice, in radi tega pazijo, da bodo vedno popolnoma v redu.

Z »RADIONOM« lahko perete nogavice kolikor krat hočete, one ne bodo nikdar izgubile svoj prvotni sijaj.

Eno pravilo je važno: Vedno je treba »RADIONOM« v mrzli vodi raztopiti, a potem nogavice izprati v mlačni raztopini. Potem izprati s čisto vodo in razprostrti, da se suše.

S takim pranjem bodo nogavice ohranile svoji sijaj in svoj svilen izgled.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

- Drama.**
6. aprila, petek: I. N. R. I. Izv. Ob 16. Znižane cene.
7. aprila, sobota: Zaprtlo.
8. aprila, nedeljo: ob 15. I. N. R. I. Znižane cene. Izv. — Ob 20. I. N. R. I. Znižane cene. Izv.
9. aprila, ponedeljek: ob 15. I. N. R. I. Znižane cene. — Ob 20. Nedeljski oddih. Ljudska predstava. Znižane cene.
Opera.
6. aprila, petek: Zaprtlo.
7. aprila, sobota: Zaprtlo.
8. aprila, nedeljo: ob pol 20. Carmen. Gostuje g. Marij Šimec. Izv.
9. aprila, ponedeljek: ob 15. Fidelio. Ljudska predstava. Znižane cene. Izv. — Ob pol 20. Lady X. Ljudska predstava. Znižane cene.
10. aprila, torek: Zaprtlo.

Mariborsko gledališče

Poleg utesnitve, ki pritiska letos prav posebno na mariborsko gledališče po državnem proračunu, mu onemogoča hitrejši tempo bolezni, ki zagrabila dramo ali opero, da si uprava že res komaj pomaga z neprijetnim menjavanjem repertoarja. Leskovčeva drama Dva bregova, ki je obetala kolikor mogoče najboljši, je morala po prvi reprizi nekoliko v ozadje, da ozdravi gšč. Kovačičeva, ki je igrala vlogo Rone, zadnjič pa sta morali biti pri 15. predstavi Švelja kar dve prezasedbi.

Letos se je posrečilo vzbuditi pravo zanimanje za dramo: imamo pa tudi v gg. Pregarcu, J. Koviču in Danešu tako silne moči, da je to baš njihova zasluga. G. Pregarc je postavil Leskovčovo dramo tako sijajno in s tako impozantnim ševilom sodelujočih, da je to gotovo redek slučaj in doseže še redkeje tak mogočen uspeh. O Daneševem velleuspehu v Švelju smo poročali že zadnjič. G. Kovič pa pripravlja slovoč Kreutzerjevo sonato.

V proslavo Parmovega večera je opera na novo naštudirala njegovega Urha, opereta pa je postavila na oder Tri mladenke iz prejšnjih sezon, a tokrat bil Schubert g. Burja. Čim slabše se godi našemu gledališču, tem bolj se ga oklepa naša publika, kar je vsakogar dobro znamenje. Gostovanje Burgtheatra s Schubertjevim Weibsteuflom pa ni niti enkrat uapolnilo gledališča.

P. H.

Na velikonočno nedeljo zvečer ob osmih se uprizarji Gregorin-Tominčev Pasijon, ker je iz tehničnih razlogov Rostandova komedija »Cyrano de Bergerac« neuprizarljiva. Opozarjamo zainteresirane, da dobe vstopnice v predprodaji in opernem gledališču. Vse ostali repertoar za ponedeljek ostane neizpremenjen.

V nedeljo zvečer ob pol osmih se poje v operi priljubljena Bizetova opera »Carmen« po daljšem presledku. Kot Don Jose nastopi eden najpriljubljenejših tenorjev g. Marijo Šimec, član zagrebškega gledališča.

V ponedeljek ob 15. se uprizarji kot ljudska predstava Beethovnov »Fidelio«, zvečer pa opereta »Lady X« istotako kot ljudska predstava. Za ponedeljske predstave veljajo znižane cene.

V dramu se igra v nedeljo ob treh polnočne in ob osmih zvečer pasijonska igra I. N. R. I. Za obe predstavi veljajo znižane cene. Ker je naval na večerno blagajno velik, naproša uprava občinstvo, da si nabavi v lastnem interesu vstopnice pri dnevni blagajni v operi. Na velikonočni ponedeljek ob treh polnočne se igra poslednjič pasijonska igra I. N. R. I. kot ljudska predstava po znanih cenah. zvečer pa Cowardova veseleabavna komedija »Nedeljski oddih«, ki se je tekoma časa nadvse priljubila s svojo prisrčnostjo in ljubeznivostjo občinstvu. V glavnih vlogah nastopajo dame: Debellakova, Silva Danilova, Medvedova, Rakarijeva in Vida ter gg. Cesar, Gregorin, Jan. Kralj. Režijo vodi profesor a. Šest.

Drama pripravlja za april dvojje izvrnih slovenskih del: Cerkenikovo tragikomedijo »Roka pravice« v režiji g. M. Skrbinška in Novačanovo tragedijo »Herman Celjski« v režiji g. prof. O. Šesta. — Premijera Cerkenikovega dela bo v tednu po velikonočnih praznikih.

Poljski pevec v Ljubljani. V sredo, dne 11. t. m. se pripelje v Ljubljano poljski železničarski pevski zbor »Hasloc iz Poznania«. Društvo se je udeležilo velikih teških pevskih slavnosti ob priliki velikonočnega pevskega festivala Češke pevecké obec. Pev-

ci potujejo po celi Jugoslaviji in prvi koncert, katerega prirede v naši državi, se vrši v Ljubljani v sredo, 11. t. m. ob 20. uri v dvorani Filharmonične družbe. Vstopnice za ta zanimivi koncert bodo od sobote dalje v predprodaji v Matični knjižarni po običajnih koncertnih cenah.

Spored koncerta, ki ga prirede »Die Wiener Sängerknaben« v Ljubljani, v četrtek, dne 12. aprila zvečer v Unionski dvorani. I. Josip Haydn: Lekarnar, komična opera v enem dejanju. Uprizoril je opero T. Schwandner, muzikalno vodstvo je v rokah prof. Henrika Müllerja. Vse vloge te opere izvajajo dečki v kostumih. Drugi del koncerta obsega razne cerkvene in posvete skladbe za dvo-, tri- in štiriglasni stavek s spremljevanjem klavirja. Izvajajo se sledeča dela: Schubert: Vaseca, Pierne: Yanthis, Grieg: Solvejgina pesem, dalje Schubert: 23. Psalm, Goller: O quam suavis est, ter stara popevka iz XIV. stoletja: Josip, ljubi moj Josip. Tej sledijo Uspavanka od Tauberja, Gluckov Popolniti v zagi in Majska vožnja od Flegerja. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Četrtek, 5. marca 1928; katoličani: Veliki četrtek; pravoslavni: 23. marca 1928.

Jutri: 6. aprila 1928; katoličani: Veliki petek; pravoslavni: 24. marca Sikst.

DANASJNE PRIREDITVE

Drama: »INRL«.

Opera: Zaprtlo.

Kino Matica: »Vstajenje«.

Kino dvor: »Naš Odrčenik Jezus Kristus«.

Kino Ideal: »Izpoved vojnega kurata«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Soori

— Kispesti: Ilirija. Za velikonočno gostovanje madžarskega profesionalnega kluba Kispesti vlada v Ljubljani veliko zanimanje. Saj je prvič, da gostujejo v Ljubljani Madžari. V gostih smo imeli že Čehe, Nemce, Italijane in Francoze, sedaj pa dobimo tudi Madžare. Kispesti je, kot že omenjeno, eden vodilnih madžarskih klubov, igra pravi ekshibicijski nogomet in bo nastopil v Ljubljani s svojo prvo garnituro. Nedvomno bo nudila tekma velik užitek vsem sportnikom in tudi najbolj razvajani gledalci pridejo na svoj račun. Ilirija je trenutno v prav dobri formi in bo seveda gostom nudila trd odpor in skušala izvozovati čim častnejši rezultat. Gostovanje Kispesti je zvezano z velikim gmetnim rizikom. Zato je dolžnost sport ljubce publiko, da tekmo poseti v čim večjem številu in tako Ilirijo moralno in materialno podpre. Madžari igrajo v Ljubljani v nedeljo in v ponedeljek. Predprodaja vstopnic je od jutri dalje v trgovini Gorec in v trafikli Sever v Selenburgovi ulici.

— SK Svoboda. Jutri od 17. ure dalje trening prve skupine na igrišču Ilirije. Na igrišče naj pridejo: Papler, Večerin, Novak, Boncl, Gabrček, Sušteršič, Rado, Korbar, Koser, Potrato, Jereb, Zore, Habiht, Skapin, Zajc. — Načelnik.

Iz Celja

—c Utonil je v Savinji 52letni Franc Erjavec, krojaški pomočnik. Erjavec je že tri dni popival. V Gozdni restavraciji je bil že v torek popoldne. Izgleda, da je zvečer pri moškem kopaljšču skočil v tam globoko Savinjo. Voda je truplo odplavila do brvi v mestni park, kjer se je na johl ustavilo. V sredo popoldne so ga potegnili iz vode in ga spravili na bolniško pokopališče. Erjavec je bil bolehen in ga je v smrt tirala najbrž bolezni.

—c Krajevna organizacija SDS za Celje. Okolice je imela v torek v Gaberju svoj občni zbor. Funkcionarji so podali svoja poročila, iz katerih je bilo razvidno delovanje v minulem letu. Organizacija šteje 212 članov. Pri volitvah je bil predsednikom izvoljen g. Franjo Smid, geometer v Zavadnu. Delo organizacije se je sklenilo v bodočem letu poživiti s pridno agitacijo in rednimi sestanki

Vstajenie

po romanu

L. N. Tolstega

Dolores del Rio

ELITNI KINO MATICA

Dnevne vesti.

— **Odlikovanja.** Na predlog trgovskega ministra je kralj odlikoval z redom Sv. Save I. stopnje francoskega ministra in podpredsednika francosko-srbske trgovske zbornice Louisa Marina. Z redom Sv. Save IV. stopnje je odlikovan inšpektor trgovskega ministrstva dr. Ciril Žižek.

— **Čudno imenovanje v diplomatski službi.** Beograjski listi poročajo, da je bil naš generalni konzul v Trstu V. Savič imenovan za našega poslanika v Moskvi. Ker pa v Moskvi nimamo poslanstva, je bil g. Savič z drugim ukazom vpokojen. Kdor pozna beograjske metode, se ne bo čudil tej originalni vpokojitvi po ovinkih. Gospod Savič je bil generalni konzul in kot tak bi ne imel tako mastne pokojnine, kakor jo imajo vpokojeni poslaniki. Zato so ga tik pred vpokojitvijo imenovali za poslanika v Moskvi, da so mu lahko zvišali pokojnino.

— **Iz ministrstva za socialno politiko.** Vpokojeni so pomočniki ministrstva za socialno politiko dr. Janko Hočevar, načelnik invalidskega oddelka Dragoljub Novaković, načelnik Blagoje Ilić, inšpektor dr. Drago Krstić in tajnik Radomir Stijević; za načelnika invalidskega oddelka je imenovan Nikola Veličković, za namestnika načelnika splošnega oddelka pa Ljubomir Hofmanović.

— **Dve mednarodni železniški konferenci.** 16. t. m. se bo vršila v Benetkah konferenca železničarjev iz Italije, Avstrije, Jugoslavije in Madžarske, na kateri se bo razpravljalo o južnih železnicah. Našo državo bosta zastopala pomočnik generalnega direktorja Leonid Franič in načelnik direktorja dr. Bončina. Koncem maja se bo vršila v Carigradu konferenca delegatov vseh onih držav, skozi katere vozi simplan-orient ekspres. Na tej konferenci se bo razpravljalo o vseh problemih, ki se tičejo podjetja samega in držav, skozi katere vozi ta brzovlak.

— **Iz železniške službe.** Za uradnika pri ekspozituri kontrole dohodkov generalne direktorije državnih železnic v Mariboru je imenovan dosedanjí šef skladišča na postaji Zidani most Franjo Bezek; vpokojena sta pri direktoriji državnih železnic v Ljubljani Aleksander Hovanski in Alojzij Valis.

— **Ministri v Zagrebu.** V ponedeljek 9. t. m. se bo vršila v Zagrebu konferenca gospodarskih krogov, katere se udeležijo finančni, trgovinski, notranji in minister za šume in rudnike. Teh važnih gospodarskih posvetovanj se udeležijo tudi zastopniki vseh panog gospodarstva s področja ljubljanske Trgovske in industrijske zbornice, a morda tudi splitske zbornice. Konferenca je v zvezi z investicijskim posojilom in stabilizacijo dinarja. Na dnevnem redu je tudi vprašanje organizacije naše državne uprave v znamenju dekoncentracije.

— **Napredovanje učiteljev.** V prosvetnem ministru je podpisan ukaz o napredovanju novih učiteljev in učiteljic v višje uradniške skupine.

— **Regulacija Save in investicijsko posojilo.** O potrebi regulacije Save, po kateri bi se vršil promet med Beogradom in Zagrebom, se je pri nas že mnogo pisalo. Če sramo verjeti obljubam merodajnih krogov, bo to pereče vprašanje v doglednem času rešeno. Del investicijskega posojila, ki ga namerava država najeti v Anželiji, bi se namreč porabil za regulacijo rek. v prvi vrsti Save. Če dobimo posojilo in če se bo res plodonosno porabilo, bo Sava v dveh letih popolnoma regulirana tako, da bo mogel promet med Beogradom in Zagrebom. To bi bila ena največjih koristi, ki bi jo imele naše gospodarstvo od investicijskega posojila.

— **Posojilnica v Slov. Bistrici** je postala »Zidar Akademije in Galerije« s prispevkom 10.000 Din. Ugledni zavod si je pridobil s tem zglednim činom med našimi denarnimi zavodi prvi svoj častni naslov »Zidarja Akademije in Galerije«.

— **Slovenski izselenci in zagrebški agenti.** Vsakdo, ki potuje v prekomorske kraje, mora dobiti potrebni izselilni vizum od konzulatov, ki so vsi nastanjeni v Zagrebu, kamor morajo hoditi naši izselenci pred odhodom iz domovine. To priključno izražajo zagrebški agenti raznih paroplovnih družb, ki nadlegujejo naše ljudi po cestah in ulicah, celo na konsulatih se pojavijo ter jih z vsiljivo zgovornostjo izvajajo v svoje pisarne. Od raznih strani se pritožujejo, kako uslužbenci paroplovnih agencij lovijo neizkušene ljudi s pretiranim hvalisanjem svojih parnikov in z obetanjem najkrajše vožnje, kakor da bi morali mi, Slovenci, res verjeti vsakemu plačanemu postopcu. Primerilo se je celo, da je tak vsiljivec zahteval od izseljenca, naj mu pokaže potne listine, katere je moral pozneje iskati v agenciji, kjer so mu jih šele vrnili, ko je odločno nastopil. Umetnost bi bilo, da bi tukaj policija napravila red. merodajna oblastva pa naj bi poskrbela, da bo slovenski izseljenec dobi v Ljubljani namesto v Zagrebu potreben inozemski vizum, kar mu bo nedvomno v veliko korist ter mu bo prihranilo mnogo časa, potov in denarja.

— **General Sarkotič dobi pokojnino od Jugoslavije.** Bivši deželni glavar v Bosni in Hercegovini, general Sarkotič, ki je po prevratu pobegnil na Dunaj, dobi, kakor poročajo iz Beograda, v smislu sporazuma med g. Vučkovićem in njegovim najnovjšim političnim akterjem Sunaričem pokojnino od naše države.

— **Ustanovitev oceanografskega instituta.** Naši in nemški učenci so pokrenili akcijo za ustanovitev oceanografskega instituta na našem Primorju. Moderno opremljeni zavod naj bi se zgradil v Splitu ali pa v Dubrovniku. K stroškom bi prispevale tudi Nemčija in Avstrija ter Češkoslovaška.

— **Proslava 300letnice gimnazije na Sušaku.** Dne 29. t. m. se bo vršila na Sušaku svečana proslava 300letnice obstoja tamonjše gimnazije. Proslave se udeležijo tudi prosvetni minister ter zastopniki raznih prosvetnih in kulturnih organizacij.

— **Nažagač.** Glasom finančnega zakona od 1. aprila t. l. plača se za nažagače monopolna taksa Din 50, Din 100 in Din 200 in to po vrsti kovine. Za kresilni kamen plača se taksa od Din 0.50 po kosu. V najkrajšem času se bo izdal pravilnik, ki bo uredil prodajo nažagačev in kresilnikov. Radj tega se priporoča trgovcem in interesentom, da upoštevajo gori navedeno pri nakupovanju nažagačev in kresilnih kamnov.

— **Loterija Jugoslovenske Matice.** Jugoslovenska Matica prireja svojo II. kolesarsko loterijo, ki obsega leto 600 dobitkov in sicer: 1 motorno kolo 3 HP (francoska znamka), 20 koles »Tour de France« in »Lukstus«, 19 električnih svetilk za kolesa, 25 karbidnih svetilk za kolesa, 50 gumijevih plaščev za kolesa, 100 zračnih cevi za kolesa, 100 pump za kolesa, 100 kolekcij orodja in lepila za kolesa in 185 zvoncev z zastavicami. Zrebanje se bo vršilo 1. julija 1928 v Ljubljani, izrebanje številke pa bodo objavljene v vseh slovenskih dnevnikih. Dobitki se bodo vsem, ki jih zadenejo, poslali brezplačno na dom. Srečke po 10 dinarjev so na prodaj pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji ter v pisarni Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-II. Naprodaj bodo tudi po raznih knjigarnah in trafikah v Ljubljani.

— **Živahni tujski promet na našem Primorju.** Za velikonočne praznike je najvseh več sto posetnikov iz vseh krajev naše države. Vsi hoteli so že skoraj oddani. Med Slovenci je pa še vedno mnogo taksnih, ki raje zahajajo v italijanska kopališča. Tujskoprometne organizacije bodo letošnje uvedle strogo kontrolo in bodo imena takih podpornikov italijanskega fašizma objavila v časopisju.

— **Vreme.** Danes je bilo lepo in solnčno. Barometer se je zadnji čas znatno dvignil in sicer za 5 do 8 mm ter se je v naši državi gibal med 754.1 in 761.3. Vremenska napoved za danes omenja, da bo pretežno jasno in toplo vreme. V Sloveniji pihata lahek zapadni veter, dočim je v Zagrebu prevladoval lahek sever, popolnoma mirno je bilo na črti Beograd - Sarajevo - Skopje, dočim je v Dalmaciji pihala precej močna burja. Po krajih okoli Zagreba in Skopja je včeraj deževalo. Morje je bilo nekoliko razburkano. V Ljubljani je davi ob 8 kazal barometer 758.6, najvišja temperatura je bila včeraj ob 16.45 in sicer 17° C nad ničlo, najnižja danes ob 7. in sicer 6.8° C nad ničlo. Relativna vlaga je jutraj ob 8. znašala 71%. Padavin ni bilo. Sonce vzhaja ob 5.34, zahaja ob 18.30.

— **Pozor pred sleparskim razneževalcem srečk!** Po ljubljanski okolici in Gorenjskem se kladi mlad možki, ki se izdaja za zastopnika neke beograjske razneževalnice srečk in je že več kmetič osepil za večje zneske. Prodaja srečke Srbskega rdečega križa. V Virju pri Medvodah je osepil kmetico Lucijo Zavri za 150 Din, a drugo kmetico, Ivano Kafol, istotam za 100 Din. Prodaja srečke na obroke, a obenem vzame večje zneske, vpiše pa le enega ali dva po 14 Din.

— **Nesreče in nezgode.** Pri sekanju v gozdu se je včeraj ponesrečil 38letni hlapec Anton Modic iz Drage pri Kočevju. Vsekal se je v levo nogo. Danes se je pripeljal v javno bolnico. Posestnikov sin. 4letni Janek Cerak, je doma v Borovnici vrtil slamo-reznico. Pri tem je bil tako nepreviden, da ga je slamo-reznica zagrabila za levo roko ter mu štiri prste popolnoma odrezala. — Kovaški pomočnik, 62letni Jože Pogacar, je doma v Grabčah pri Gorjah na Gorenjskem padel s peči ter si zlomil desno nogo. Prišel je v ljubljansko javno bolnico.

— **Združenje slovenskih tabornikov** priredi tudi letos ob šolskih počitnicah svoje veliko letno taborenje, katerega se udeležijo vsi rodovi. Letni tabor godzovnikov bo tudi letos v naši divni Gorenjski. Prijave za taborenje sprejemajo za člane vodniki družin, nečlani odnosno taki, ki bi se radi vključili k godzovnikom in se udeležili letošnjega taborenja, naj se prijavijo najpozneje do 15. maja t. l. starosti Združenja, g. Vladimira Kravos-u, strokovnemu tajniku. Ljubljana, Selenburgova ulica 7, II. Po tem določenem roku se ne bo upoštevala nobena prijava več.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** prosi svoje podružnice, da naberejo kak malenkost za pihre.

— **»Zupanova jama« pri Grosuplem.** Širši javnosti je znana krasota podzemeljske »Zupanove jame«, v kateri se blišči na tisoče krasnih kapnikov stalagmitov in stalaktitov. V jami je bil sprva dohod zelo težaven, zato je društvo za ureditev podzemskih jam v Ponovi vasi napravilo po jami stopnice in hodnike, tako da je sedaj dohod vsakomur lahko dostopen. Jama je tudi primerno razsvetljena. V jami so potrebne še nadaljnjše ureditve, kar pa je združeno z ogromnimi stroški. Društvo nima denarnih sredstev, zato bo priredilo efektivno loterijo, katere čisti dobiček se bo uporabil za nadaljnjo ureditev jame. Cena posameznih srečk je 5 dinarjev. Prijatelji prirode, kupujte srečke! Podpirajte društvo, ker s tem pomagate do nadaljnjše ureditve naravne podzemeljske krasote, ki ne zaostaja za Pistoinsko jamo Dostop v jamo je dovoljen redno vsako prvo in tretjo nedeljo do novembra t. l. Izredno pa na velikonočni in binkoštni nedelje.

— **Pri ishlasu se na kupico prirodnih grenčice »Franz - Josef«, zaužije jutraj na tečje, pojav brez težko obilno izpraznjen je črevesa, čemur se rad pridruži dobrodojen občutek olajšanja. Zdravniški strokovni časopisi omenjajo, da voda Franz-Josef zanesljivo in prijetno učinkuje proti pritisku krvi na jetra in debelo črevo ter pri hemeroidih in prostatalnih bolečinah. Dobi se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.**

— **Ugovarice razne vrste v veliki izbi kupite najceneje pri Dobeli, Pred Skofljo.**

Iz Ljubljane

— **Iz Odposlanci Društva narodov v Ljubljani.** Sredi so iz Zagreba priselili v Ljubljano odposlanci tajništva Društva narodov in sicer predsednik informativnega oddelka Društva narodov Francoz g. Piero Comert, član informativnega oddelka in informator angleškega tiska g. Cummings in tajnik dr. Popović. Na glavnem kolodvoru je odposlanec Društva narodov sprejel poseben odbor z univ. prof. Leonidom Pitamicem na čelu. Danes ob 18. se vrši v magistratni dvorani zborovanje, na katerem bo predaval g. Comert o organizaciji in ciljih Društva narodov.

— **Iz Aero - klub »Naša Krila, Ljubljana.** Članstvo opozarjamo na čitalnico, ki je na razpolago vsem, ki so za letošnje leto že krili članarino, ob ponedeljkih in sredo, vsakokrat ob 18. do 20. ure. Z ozirom na to, da je pričakovati za letenje primerne vreme, opozarjamo vse članstvo, da se ugodnosti lahko posluži proti primerni odškodnini. Oni, ki bi radi leteli, pa še niso člani, se vsak dan lahko vpišejo v klub in s tem pridobijo pravico do letenja. Podrobnejše informacije daje tajništvo Aero-kluba, Kazina, II. One gospode in gospodične, ki so o priliki zadnjega letalskega meetinga izžrebali številke, pa niso leteli, prosimo, da se v tajništvu A. K. javijo, da sedaj let izvrše. Kdor se ne javi do sobote 14. aprila, izgubi pravico do letenja. V smislu odborovega sklepa obveščamo o tem potom namestnika v odboru A. K., da se vrši III. redna seja v torek 10. aprila ob 6. uri zvečer v Kazini, II. Kdor želi se seje lahko udeleži.

— **Iz Ribji trg.** Z ozirom na postne dni je bil danes ribji trg primeroma dobro založen z raznimi ribami, katerih cene so neizpremenjene. Zelo mnogo je bilo ščuk, od katerih je ena tehtala približno 10 kg. Veliko povpraševanje je bilo po žabih krakih, katerih cene so nekoliko padle, ker jih je bilo na trgu v izobilju.

— **Iz Živinski sejem v Ljubljani.** Kljub lepemu vremenu je bil včerajšnji živinski sejem v Ljubljani razmeroma slabo obiskan. Živahna je bila kupčija s prašički za rejo. Cene živini so ostale neizpremenjene, le cene telet so nekoliko poskočile. Par izredno lepih volov je bilo prodanih po 9 Din kg žive teže. Na sejem je bilo prignanih: 281 konj, 74 volov, 44 krav, 20 telet in 445 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo: 49 konj, 40 volov, 34 krav, 10 telet in 310 prašičkov za rejo. Cene so bile: voli I. 8.50, II. 7.50, III. 6.75, teleta 12 do 14 (preje 10 do 11), prašički za rejo po kakovosti in starosti od 200 do 300 Din komad.

— **Iz Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani,** objavlja, da bo na veliko soboto, t. j. 7. aprila, njena blagana poslovala za stranke samo do 11. ure dopoldne.

— **Iz Godzovnikij.** Na velikonočni ponedeljek, dne 9. t. m., se vrši neobvezen izlet na Turjak. Zbirališče ob 6. jutraj na trgu Sv. Jakoba pri spomeniku. Točno ob 6.15 uri odhoda na Turjak. Tamkaj daljši odmor in ogledovanje gradu. Pri povratku bo svečan sprejem novih članov in članic. S seboj je vzeti celodnevno hrano. Izlet vodi br. Belj Medved, Vabim vse člane in članice, da se tega izleta udeležijo v kar največjem številu in pripeljejo tudi svoje prijatelje s seboj. — Glavar ljubljanskega rodu: Crni Mustang.

Chinoferrin

kinavino z železom najučinkovitejše sredstvo proti slabokrvnosti. Dobiva se v vsaki lekarni.

— **Iz Izgubljeni in najdeni predmeti.** Glasom seznama policijskega ravateljstva je bilo v času od 16. do 31. marca izgubljenih 54 predmetov. Razne stranke so izgubile celokupno 4080 Din, med njimi ena kar 3 bankovce po 1000 Din. Izgublji so se kompletni dokumenti avtomobila SI 658. Izgubljenih je bilo tudi več dragocenosti. V istem času je bilo v mestu najdenih 9 predmetov, med drugim 120 Din v gotovini. 31 predmetov so našli v železniških vozovih. Najdeni predmeti se dobe na glavnem kolodvoru. V vozovih so našli 8 možkih in 2 ženska dežnika, več patič in drugih popotnih potrebščin.

— **Iz Popadajli pes.** Upokojenega orožnika Mihaela Debelaka je včeraj na Erjavčevi cesti popadel velik pes ter ga, vgriznil v desno mečo. Lastnik je ovađen sodišču.

PRIZNANO

najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi renomirana tvrdka

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

— **Iz Mladí Janez pretopač.** Na Vodnikovem trgu je včeraj dopoldne pohajkoval brezposelni Janez S., možakar male postave. V neki kleti se je napil žganja, a nato je prišel v konflikt s svojimi tovariši, ki so ga pošteno namlatili. Janeza, ki je nadlegoval tudi gospodinjne, so vtaknili v zapor. Danes je stal ves skesan pred dežurnim uradnikom ter ga prosil kljub temu, da ima že prav lepo število kazni radi pretepa, naj mu za velikonočne pihre priznane in je celo obljubil, da pride po veliki noči uredit in posnažit policijske zapore, oziroma dvorišče policijskega ravateljstva. Dežurni je uslišal njegovo prošnjo ter ga izpustil.

— **Iz Drobit policijske kronike.** Policija je danes dopoldne imela obilo posla z aretiranci. Od včeraj do danes opoldne so prignali v policijske zapre kar 10 oseb, med drugimi 5 tatov, 3 berače in 2 vlačugi. Policiji je bilo prijavljenih več tatvin, 2 lahki telesni poskodi, 2 lastnika psov radi pasjega kontuma, 2 ponočnjaka radi nočnega miru, neki starši radi grdega ravnanja z otrokom, 1 poskus samomora in 5 voznikov oziroma kolesarjev radi prestopkov cestnopolijskega reda.



Uspeh se obeta!

Izmed vseh lastnosti, ki ženam pripomorejo do uspeha, je najsigurnejša — zdrava sveža polt, ki je vrhutega najlažje dosegljiva. Ako stalno uporabljate Elida Favorit Milo, boste imeli mnogo lepšo polt, kakor kedaj popreje. Elida Favorit Milo je tako nežno in čisto, skozi in skozi parfimirano, prijetno ter osvežujoče.

ELIDA Favorit MILO

„Hvala madame“

V torek sta bila v Parizu justificirana dva nevarna bandita, Poljaka Vladek in Pahovski, ki sta več let strahovala vso pariško okolico. Justifikacija obeh banditov je bila seveda senzacija za Pariz zlasti zato, ker je bila izvršena na javnem trgu in sicer na bulvarju Aragon. Zato je bil naval na morišče ogromen, a senzacijo justifikacije je še povečalo dejstvo, da je usmrčenju prvič javno prisostvovala ženska. V Franciji je namreč v veljavi zakon, da ženske ne smejo prisostvovati justifikacijam. Toda to pot se oblast ni mogla ozirati na zakon in šla preko njega. Ženska, ki je prisostvovala usmrčenju, je bila Vladekova zagovornica. In zato je smatrala za svojo dolžnost, da svojega nesrečnega klienta spremi na njegovi zadnji poti.

In ko je stopal Vladek na morišče, je pršlo do zanimivega intermeza. Vladek je prosil, da mu izpolnijo zadnjo željo in sicer, da poljubi svoji zagovornici roko. Zagovornica dr. Ehrlichova je snela rokavico in ponudila svojo desnico kandidatu smrti. Vladek je kavalirsko dvignil roko k ustam in jo poljubil. »Hvala, madame« je zašepetal. Potem si je prižgal cigareto in popolnoma mirno stopil na morišče. Ostal je ciničen in ravnodušen do zadnjega trenutka in ko so ga privezali h giljotini, je patetično vzkliznil: »Na svidenje, gospodje!«

Dočim je bil Vladek do zadnjega trenutka popolnoma miren, se je vedel drugi obsojenec zelo strahopetno: skoraj nezavestnega so zavlekli pod giljotino. Justifikacija obeh zločincev je napravila na prebivalstvo globok vtis.

Strahovalci Dunaja pod ključem

Na Dunaju so se pojavili zadnje čase skrivnostni zločinci, ki so poslovali popolnoma po zgledu čikaških banditov. Strahovali so vse mesto in povzročali največje skrbi lastnikom avtomobilov. Tatvine zasebnih avtomobilov, roparski napadi v avtomobilih in drugi zagonetni zločini so bili na dnevnem redu. O vsem tem smo nedavno že poročali. Zretne neznanih zločincev sta postala neki sofer, ki je bil ubit v svojem avtomobilu v bližini Moedlinga, pred tremi meseci pa neki redar, ki je ponoči ustavil nekakega sumljivega soferja in ga pozval, da mu sledi na policijo. Sofer je pogajal redarju kroglo v glavo in nato pobegnil.

Policija se je zamaž trudila, da izsledi drzne zločince. Veš Dunaj se je razburjal in listi so dan za dnem prinašali karikature policije, ki banditom ni mogla do živega. Toda dunajska policija ne slovi zamaž kot ena najboljših v Evropi. Uspejo ji je prijeti moža, ki je dolgo časa bril norce iz policije in ki je posnemal Harry Piela. Posrečilo se ji je na tudi prijeti nevarne avtomobilske tatove.

Pretekle dni je bil namreč v bližini Dunaja v lbbisu izvršen drzen roparski napad. Zločinci so se pripeljali v avtomobilu pred tamonjsko blaznico in hoteli oropati blaginjo. Pri poslu so jih pa zalotili pazniki, ki so jih pregnali, vendar se pa banditi niso dali gladko odpraviti in so na paznike streljali. Dva

paznika sta bila pri tem precej težko ranjena, vlomilci so pa nato v avtomobilu pobegnili. V zvezi s tem napadom je policija prišla potnika Machala, ki je sam upravljal avtomobil. Mahal je sicer priznal, da je pripeljal tri moške v Ybbs, ni pa vedel, kaj nameravajo in tudi ni vedel kdo so. Dejal je, da jim je napravil samo uslugo. Policija pa Mahalu, ki je bil že večkrat njen gost, kljub njegovemu svečanemu zatrjevanju ni verjela in je nadaljevala s poizvedbami. Posrečilo se ji je prijeti tri Mahalove komplice, dočim se četrti še skriva. Prijeti so bili 30-letni brezposelni kinooperator Robert Seitz, 28letni Johann Losing in 42-letni kočijaž Alfred Brandlmayer. Vsi trije so sodelovali pri zločinu v Ybbsu, najbrž imajo na vesti tudi vse druge zločine. Mahala je svoja dejanja deloma že priznal, dočim ostalim trem policija še izprašuje kosmato vest.

K praznikom

priporočamo v nakup vse modne potrebščine za gospode, krasno izbiro kravat, perila, ovrtnikov, robcev etc. po izredno nizkih cenah DRAGO SCHWAB.

Byrdove priprave za polet na južni tečaj

Iz Amerike poročajo, da se znameniti polarni raziskovalec Byrd že delj časa temeljito pripravlja za polet na južni tečaj, kjer namerava ostati, dokler njegova ekspedicija ne prouči neznanega polarnega ozemlja. Byrd hoče doseči južni tečaj z aeroplanom in ostati tam nekaj dni, potem pa odleti zopet nazaj. Odločil se je za aeroplan Bellanca, s katerim dela poizkusne polete v mestu Albans na jezeru Cariboo Lake, ki je pokrito z debelim ledom. Na južni tečaj poleti Byrd jeseni.

Dva pokusa poleta je napravil Byrd zelo uspešno s pilotom Bennetom, pri štirih ga je pa spremljal pilot Balchen. Na južni tečaj vzame Byrd smuč, ki so se pri poskusnih poletih zelo dobro obnesle. Jezero Cariboo nudi zelo ugoden teren za poskusne polete, ker je okolica pokrita z debelim snegom, tako da je teren približno tak, kakršnega najde Byrd na južnem tečaju. Letalci so startali v zalivu Sv. Albany Bay na jezeru Champlain in so prileteli na jezero Cariboo Lake. Poleta sta se udeležila poleg treh pilotov tudi ostala dva udeleženca polarne ekspedicije Mulroy in Weatherly. Zelo dobro so se obnesle smuč, ki so pritrjene na aeroplan, da se bo mogel pustiti na snegu in ledu. Priprave za polet na južni tečaj bodo trajale do jeseni.

Z največjim zaupanjem

prihajajo vse modne dame občudovat zadnje novosti damskih plaščev in oblek, ki jih izberejo res najelegantnejša vелеmestna oblačila. Ateljeji te fines ne morejo nuditi.

G. W. Appleton.

Skrivnost stare vojvodinje

Roman

— In ti, Bill?
— Seveda, jaz sem, Matilda.
— Dobro, pridita takoj gori. Strašno me razburjena. Komaj se držim na nogah. Ali si mi prinesel kapljice, Bill?
— Kar brez skrbi bodi, je odgovoril mož.

Odšla sva po stopnicah in stopila v vojvodinjo sobo kjer sva našla Mimmsovo in nieno hčerko, ki sta spravljal v red pohištvo, da bi mogli sestaviti inventar.

— Delo bo kmalu končano, gospod doktor, se je obrnila gospodinja k meni. Tu so obleke, tu perilo in — o, Bill, daj mi kapljice. Tako sem nervozna in razburjena, da se mi kar kolena šibe. Čuj, ali si slišal?

Vsi smo slišali, kako je zamijavkala v sobi mačka.

— Tako mijavka že pol ure, je dejala gospodinja. Še krče dobim, če se bo to nadaljevalo, ker vem, da je vojvodinjin mačka, pa je vendar nisva mogli najti.

— Tiho! — je zapovedal Mimms. Molčimo nekaj časa.

Mijavkanje se je ponovilo. Mačka je morala biti nekje blizu.

— Nu, je dejal Mimms in odprl skrinjo. Tu mora tičati. Ne, tu je ni. A vendar že zopet mijavka. Vrag jo vzemi — kaj neki pomeni to?

Odmaknil je skrinjo od stene in pogledal za njo. V tistem hipu je skočila mačka iz svojega skrivališča.

— No, saj sem rekel. Evo ie! — je zaklical Mimms.

VII.

Mimms je odmaknil skrinjo tako daleč, da je tvorila s steno pravokotnik. — Pogledite sem, gospod doktor, in recite mi odkrito, kaj sodite o tem.

Kaj sem mogel misliti o tem novem iznenadenju? Ni mi preostajalo drugega, nego buljiti v odprtino, ki je merila dober kvadratni meter in vodila naravnost v sosedno hišo. Odprtina se mi je zdela kakor odprta vrata in vse kar je bilo dotlej tajno, se je mahoma pojasnilo. Čudno škripanje, ki sem ga slišal prejšnji večer v sobi, je bilo zdaj razumljivo. Takoj mi je bilo jasno, kako je mogla vojvodinja iziniti iz svojega stanovanja. Izlo, ki jo je našla Ana, je moral vlomilec izgubiti, ko sta se ruvala v vojvodinjo. Nedvomno je vlomilec prisluskoval mojemu pogovoru z vojvodinjo in videl vse, kar sva počenjala. Pač pa mi je znala vojvodinja tako spretno stisniti v roke zapечатeno kuverto, da njen sovražnik tega gotovo ni opazil. Tolažila me je misel, da so vsaj važne rodbinske listine na varnem.

— Ta odprtina nam pove vse, dragi Mimms, sem dejal.

Ne, kaj takega se svoj živ dan nisem videla, — je dejala zidarjeva žena presenečeno. — Križ božji, saj bi nas mogli v posteljah umoriti, na bi ne vedeli, kaj se je zgodilo. Kaj nam pomaga gojiti ključavnice in zapahi? Vseeno bi bilo, če bi pustili vežna vrata vsako noč na stežaj odprta.

— Grozno, je pripomnil Mimms, grozno vam pravim. Nič ne bi bil umorjen in v lomilci niso hoteli ničesar ne od tebe, ne od Ane, ne od mene. Vojvodinjo so hoteli imeti in zdaj to menda imajo. Pač pa ne razumem, kako so mogli napraviti v zidu tako veliko odprtino, ne da bi bil kdo kaj slišal. Kot zidar se spoznam v obratovanju z opeko in cementom, toda to mi ne gre v

glavo. Stena je tu samo 10 cm debela, to vem, in tudi malta ni prvovrstna. Toda morali so presekat ali prepilati tramovje in staviti glavo, da je morala pasti opeka ali kos malte na tla. Ne, tega nikakor ne razumem. Svoj posel so opravili imenitno, to je treba priznati. Nedvomno jim je pomagal prvovrsten zidar. Niti jaz bi ne znal tako tiho razkopati zidu. Opeka in malta nista maslo, gospod doktor. Mislim pa, da je vojvodinja presneto trdno spala. Povedal sem, da je slišala vojvodinjo zadnje čase ponoči često neko čudno škripanje in pripomnil:

— Kako to, da se niti vi, niti vaša žena snoči nista zbudila? Sai ni mogoče, da bi bili razkopali zid tako tiho, da bi nihče v hiši ne slišal.

— To je res, gospod, toda kakor sem vam že rekel: Jaz in moja stara spiva kakor ubita.

— Da, toda ne gre mi v glavo, da niso slišali stanovanjci sosedne hiše. Kot sosed bi morali vedeti, kdo stanuje v sosedni hiši.

— Za sosedo se nisem nikoli zanimala, je izjavila gospodinja. Sosedna hiša se mi zdi sploh nekam čudna. Še nikoli nisem videla, da bi kdo vstopil ali odšel iz nje. Vprašala sem tudi hišnika, pa mi je dejal, da je bila najemnika gospodarija že vnaprejš plačana in da tudi on ni nikoli nikogar videl v hiši. Pač pa meni, da so najemniki tuji in da so najeli hišo pred tremi tedni. Poprej je bila hiša celo leto prazna.

— Tako, — sem dejal, sedaj pa že razumem. A kaj porečete vi nato, dragi Mimms? Kaj če bi stopila v sosedno hišo?

— Tudi jaz mislim, da bi kazalo ogledati si to hišo. Poidite z menoj, gospod doktor.

Mimms je nato zlezal skozi odprtino v steni. Sledil sem mu in kmalu sva stala v sobi, ki je bila na las podobna vojvodinjin sobi, samo s to razliko, da ni bilo v njej nobenega pohištva. V kotu je ležal kup opeke, malte in koščkov tapet. Drugače so se videle samo gole stene in umazan parket. Stonila sva v sosedno sobo, a tudi ta je bila prazna.

— Tako je torej s tem vražim vlomom, — je pripomnil Mimms. Ej, Matilda in Ana, poidita sem in ogledita si to sobo. Samo pazita, da vama ne pade kaj na glavo.

— Bože moj, kdo bi si bil mislil?, je dejala gospodinja in se ozirala po prazni sobi. V celem stanovanju ni nobenega pohištva. Rada bi vedela, kakšno je pritičje? Bill, poidi z gospodom doktorjem doli. Z Ano pa počakava tu na stopnicah.

— Česa se bojiš, Matilda? — je vprašal Mimms smeje.

— Ne bojim se, samo malo nervozna in razburjena sem. Ta vražja zadeva mi gre na živce.

— Stavim glavo, da razum nas v tej hiši ni žive duše. Dobro, poidi torej naprej.

Mimms je odšel po stopnicah v pritičje in mi smo mu sledili.

Kakor je bilo pričakovati, nismo našli v pritičju nič posebnega. Soba z okni na ulico je bila oddana. Oprema je obstojala iz železne postelje z razmetanimi pernicami, mize, na kateri je stala petroleika in več praznih steklenic, dveh stolov in preprostega umivalnika. Na polici je stala cela baterija praznih steklenic. Nikjer nismo našli orodja, s katerim bi se dal prekupati

zid in tudi o vojvodinji ni bilo nobenega sledu.

— No, kaj sodite o tem, dragi Mimms? — sem vprašal?

— Ne vem, vse se mi je zmešalo v glavi.

— A vendar so ubogo vojvodinjo ugrabili in odnesli v nočni obleki — je tarnala gospodinja. To je zadostovalo, da je sirota od sramu umrla.

— Jaz pa mislim, da je bila skrbno zavita v kožuh in da so ravnali z njo zelo lepo — sem pripomnil.

Gospodinja me je debelo pogledala. — Kako? Kaj hočete reči, gospod doktor? Pa vendar ne mislite, da ji niso storili nič zalega?

— Seveda ne, vsaj doslej še ne. Niti lasu ji ne skrivne in prepričan sem, da ji bodo nudili vse, kar se da dobiti za denar.

— Torej veste o tej zadevi več nego mi! — se je začudil Mimms. Morda nam pa kaj tajite? Toda zdi se mi, da ne ravnate prav, kajti zavedati bi se morali, da je bilo vlomljeno v našo hišo in da so postavili vlomilci pri nas vse na glavo.

— Nikar se ne jezite, — sem ga tolažil. Ne smete me napačno razumeti. Vse to samo domnevam. O tem, kaj se je zgodilo z vojvodinjo, vem tako malo, kakor vi. Vi sami dobro veste, kaj se je snoči zgodilo. Obveščeni ste tudi o vsem, kar mi je povedala vojvodinja. Skrivala se je, pred svojimi sorodniki, to je edino, kar vem točno. Sorodniki so jo ugrabili in če se ne motim, gre za denarno vprašanje. Iz tega sklepam, da ji ne store nič zalega. In to je vse, kar sem hotel reči.

Mimms si je nekaj časa zamišljeno gledal brado, potem je pa dejal:

— Razumem to, gospod doktor. Oprostite, da sem govoril tako osorno. Toda kaj takega se na Pontifex Squaru ne pripeti vsak dan.

— Bogme da ne, — je pritrdila zidarjeva žena.

— Molči, Matilda, — je zagodrnjal njen mož. — Z doktorjem govoriva o resnih stvareh. Hotel sem reči, da se je zgodilo nekaj nenavadnega in da je bilo vlomljeno v našo hišo. A zdaj ne vem, kaj bi počel? Vprašal bi rad vas, gospod doktor. Mislim, da se mora nekaj zgoditi. Povejte mi, kaj naj ukreueva v tem primeru z ženo?

— Tudi jaz bi rada vedela to, Bill, — je pripomnila gospodinja.

— Molči, Matilda! Stvar je v tem, gospod doktor, da sva imela z ženo najemnico, ki je nama dobro plačala.

— Da, saj to je baš tisto, je pripomnila gospodinja, — v tem je vsa nesreča.

— Da, — je nadaljeval Mimms zmagoslavno, — da, to je prava beseda. V tem tiči vsa nesreča, kajti najemnico so nam ugrabili, a mi smo zato odgovorni. Saj je jasno, da ni mogla sama napraviti odprtine v steni. Toda kdo jo je ugrabil? Jaz ne vem in vi tudi ne veste, a v naši hiši je pustila mnogo dragocenosti, oblek in pohištva. Ali se ne bo kdo zanimal za njene reči? Kaj poreče na to policija?

Pričakoval sem, da pride dobrodušni gospodar s tem vprašanjem na dan, pa mu nisem mogel odgovoriti. Ponovil sem samo njegovo vprašanje.

— Da si zavarujem hrbet, je nadaljeval Mimms, — moram to zadevo prijaviti policiji in odvrti od sebe vsak sum. Potem pa lahko store, kar hočejo. Mar nimam prav, gospod doktor?

Nisem hotel povedati dobrodušnemu gospodarju, zakaj ne želim, da bi posegla policija v to zadevo. Toda priznati sem moral, da ima mož iz svojega vidika prav.

Draguljar oropal samega sebe

Pariški draguljar Racover je vodil vlomilce, ki so vlomili v njegovo trgovino in odnesli za 800.000 frankov draguljev. — Šlo je za zavarovalnico proti vlomom.

Pariški draguljarski ceh preživlja težke čase. Afera z umorom draguljarja Truphema se še ni poglobila, kajti policija je ugotovila nove senzacionalne podrobnosti. Mestorinova svakinja je namreč priznala, da je bila njegova ljubica. Zato ni izključeno, da bodo sodili morilca zelo mlo, če ga že ne oprostijo. Ni še pozabljena afera z gorečim truplom, že ima Pariz novo senzacijo z draguljarji. V ospredju te afere stoji znani draguljar iz ulice Richer Racover, ki je prišel v nedeljo ves prestrašen na policijo in izjavil, da so mu vlomilci odnesli za 800.000 frankov draguljev.

Policija, ki je imela zadnje tedne opetovano smolo, je poslovala to pot zelo precizno. V dveh dneh je izsledila in polovila vlomilce. Lahko si pa mislimo njeno presenečenje, ko je ugotovila, da stoji na čelu vlomilske tolpe sam Racover. Njegov trik ni nov, kajti kriminalna kronika pozna več primerov, da ljudje fingirajo vlome in roparske napade, ker imajo pri tem svoje namene. Pač pa je originalen nagib, ki je prisilil Racoverja, da se je okradel. Racover se ni dal okrahati, da bi obogatel, marveč samo zato, da bi mogel obnoviti zavarovanje proti vlomom, do katere ni imel pravice.

Posegal sem neko igralnico na Montmartru, je pripovedoval okradeni vlomilec policijskemu komisarju. Imel sem smolo in nekega dne nisem imel s čim plačati. Zašel sem v plačilne težave in sam nisem vedel, kaj početi. V tem sem se seznanil z draguljarjem Samuelom Prisoutom, poljskim židom, ki je sprejel francosko državljanstvo. Povedal sem mu, da sem imel pri igri smolo in da ne morem poravnati dolgova. Vprašal me je, če sem dobro zavarovan. Ko sem mu odgovoril, da sem

zavarovan proti vlomom za večji znesek, mi je dejal, da ne bo težko najti izhoda iz kritičnega položaja. Nasvetoval mi je, naj se dam oropati.

Dejal mi je, da se lahko zglašim po vlemu v zavarovalnico, ki bi mi hočeš nočeš morala izplačati zavarovalnico. Če bi pristal na njegov načrt, bi mi takoj poslal strokovnjake, ki bi pomagali vlomiti v mojo trgovino.

Prvotno sem odločno odklonil ta trik, toda čas je hitel in treba je bilo obnoviti zavarovanje ter plačati visoko premijo, za katero pa nisem imel denarja. Naposled sem sklenil pristati na židov predlog. Prisoute mi je predstavljal dva sumljiva tipa, ki sta mi obljubila svojo pomoč proti odškodnini v znesku 90.000 frankov. Hočeš nočeš sem moral pomagati vlomilcem pri vlemu v lastno trgovino. Usodnega večera sem nalašč pozabil spustiti železni rulo in zakleniti blagajno. Nato sem odšel v mesto, da si poiščem družico, s katero bi se ponoči zabaval. Bila je sobota in vedel sem, da bom ponoči okraden. Zato sem si hotel privoščiti malo razvedrila.

Čez dva dni je izšla v «Le Journalu» fotografija moje blagajne. Sedel sem v restavraciji kraj nekega gospoda, ki je ogledoval fotografijo in razlagal restavratu trik, kateremu se ne more protiviti nobena ključavnica na svetu. Navajal je razne tehnične podrobnosti in kmalu sem spoznal, da imam pred seboj nevarnega svetrovca. Nehote sem se umaknil k drugi mizi, ker sem se bal, da bi mi neopaženo ne potegnili iz žepa denarnice. Kaj neki si je mislil ta strokovnjak drugi dan, ko je čita v novinah, da so njegovi kolegi vlomili v blagajno, ki sem jo nalašč pustil odprto?

Nov potres v Mali Aziji

Nesrečno mesto Smirno je zadeli torkov nov potres, ki sicer ni povzročil večje škode, pač pa je nastala med prebivalstvom nepopisna panika. Sledilo je pet zaporednih potresnih sunkov, ki pa niso bili posebno močni. Iz Adane, mesta v Siciliji blizu palestinske meje, poročajo, da proti mestu katastrofalna poplava. Vsled potresa je glavni pritok reke Sejhuna Samanti prestopil bregove in vali mogočne valove po dolini, kjer je voda uničila že več vasi. Živina in deli porušeni hiš plavajo na razburkanih valovih. Koliko človeških žrtev je zahtevala poplava, še ni ugotovljeno. Če voda kmalu ne pade, je računati s tem, da bo glavno mesto Adana, čigar okolice tvorijo bogate plantaže bombaževine, večinoma uničeno. Oblasti so poslale na vse strani patrolje na konjih, ki opozarjajo prebivalstvo vasi, naj se hitro umakne na varno.

Po zadnjih poročilih iz Smirne je zahteval potres nad 50 človeških žrtev. Vse stalne in na hitro roko prirejene bolnice so prenapolnjene. V Smirni in v bližnji okolici je porušeni nad 600 hiš. Prebivalstvo Smirne stanuje za silo v barakah, prebivalstvo okoliških vasi pa mora kampirati pod milim nebom. V torkov zopet izšlo smirnske novine vse črno obrobline. Vse šole so začasno zaprte.

NORVEŠKI KLJUČ

z žigom

najboljše, najtrajnejše, zati, naicenejši!

Pri optiku.

— Kako vidi vaš mož z očali, ki jih je kupil pri meni?

— Prav dobro, samo boji se, da bi jih ne razbil. Samo vzame vedno steklo iz njih preden jih natakne na nos.

Nevarnost.

Mati je privedla sinčka k zdravniku: Gospod doktor samo da ne bi bila potrebna amputacija.

Zdravnik: No, sinko kaj te pa boli?

Sinček: Glava.

Vse četrtletje

dobavimo šest izbranih tu- in inozemskih revij za ceno 90 — dinarjev. — Bralni krožek Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II. Telefon 2937 337

Opremljeno sobo

s posebnim vhodom, zračno in s električno razsvetljavo v sredini mesta — išče gospe za tujko ali s 1. majem. — Ponudbe pod «Svetla soba 617» na upravo «Slov. Naroda».

Razglas

Prostovoljna javna dražba manufakturnega in specerijskega blaga se bo vršila od dne 5. aprila 1928 ob 9. uri dop. dalje v gospodarski poslovalnici d. rekcije državnih železnic ob Masarykovi cesti št. 17 (polej skladišča Ranzinger). — Ogled blaga je dovoljen od 8. do 9. ure dop. Kupci se vabijo.

Orožje: Browninge pištole za strašenje psov, samokrese, puške, zašoka lovskih in ribiških potrebščin ter umetnih ogenj t. t. d. puškarna F. K. Kaiser Selenburgova ul. 6. Ljubljana.

Telefon 379 **Ivan Zakotnik** 379

mestni tesarski mojster,

— — — LJUBLJANA Dunajska cesta 46 — — —

Vsakovršna tesarska dela moderne izšene stavbe, ostrežja, a padele hiše vile, robarne, cerkve in zvonike — Stropi, zbirna tla stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje, ita — Gradbe lesenih mostov, jezov in mlinov. PARNI 24 IG 161 TOVARNA FURNIRJA

Orehova jedra

in orehe — lepa, poceni M. Geršak & Co., Dunajska ulica 1325

Tovarniško poslopje

(večje), z vodno močjo ali ot vodi — kupim — Ponudbe z navedbo cene in kraja pod «Tovarna 616» na upravo «Slov. Naroda».

Stanovanje dveh sob

s kuhinjo in pritliklinami išče mlad zakonski par brez otrok v novi ali stari hiši. Vseletve lahko takoj event. udi pozneje — Ponudbe pod «Stanovanje 619» na upravo «Slov. Naroda».

Deček

star 14 let, močan, zmožen tudi nekoliko nemškega jezika — se želi izučiti v trgovini z mešanin blagom; najraje na deželi, da bi imel stanovanje in hrano v hiši. — Ponudbe pod «Učenec 643» na upravo «Slov. Naroda».

Gramofon

in 15 plošč, vse dobro ohranjeno — radi selitve za 600 dinarjev naprodaj. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Gramofon 641».

Vpokojenec

močan in zdrav, išče službo vratarja v večjem hotelu ob morju; več slovenskega, nemškega in italijanskega jezika. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Vratar 639» na upravo «Slov. Naroda».

Hišni posestniki!

Če hočete imeti lepe vrtove in dvorišča, posipajte jih z belim dolomitnim peskom, ki vam ga dostavi na dom K. VODNIK, Poduhik, Ljubljana VII — Na ročala sprejema tudi «Jeklo», Ljubljana, Stari trg.

D. M. C.

Največje skladišče — Avram KAJON, Sarajevo, Prestolonaslednička Petra br. 26. 506

Prodaj lahko kočijo

Ogleda se: Sv. Petra cesta 71. 634

Snažna sobica

s posebnim vhodom se odda takoj stalnemu gospodu. — Naslov v upravi «Slovenskega Naroda». 635

Zgubil se je majhen

črno-siv pes s pokončnimi ušesi, košatim repom. Sliši na ime «Azko». Stevilka pasje znamke ena izmed 801, 802, 803. — Odda se pri Ing. Tavčar, Breg 8 — proti nagradi Din 100.—. 644

DRUŽBA «ILIRIJA»

Prepog, drva, koks — Dunajska cesta 46, poleg Iv. Zakotnika — Telefon 2820

PRIDE!

VSTAJENJE

DO LORES DEL RIO

ROD LA ROQUE

N jvečja filmska umetnina po nesmrtnem romanu Toistega

ELITNI KINO MATICA

LJUBLJANSKI ZVON je izdal

JUBILEJNI ZBORNİK

za petdesetletnico OTONA ŽUPANČIČA

Uredil Fr. Albrecht, 121 strani in 8 slik v bakrotisku.

Zbornik obsega 10 člankov, ki so jih spisali Fr. Albrecht, B. Borko, Iv. Rozman, Jos. Vidmar, Miran Jarc, Ivan Lah, Janko Glaser, A. Debeljak in Janko Šlebingar in ki osvetluje z raznih strani pesnikovo življenje in delovanje. Pridržava so zanimiva pisma Dragotina Ketteja, Ivana Cankarja in Jos. Murina Župančiču. — Slike kažejo pesnika, njegove starše, ženo, družino, rojstni kraj in rojstno hišo.

Knjiga velja broširana Din 42.—, v platno vezana Din 56.—, poštnina Din 3.—. — Naroka se v

KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI Prešernova ulica 54, ali njeni podružnici v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.